

WIOSKI I OGNISKA KOŚCIUSZKOWSKIE

GOSPODARCZY I SPOŁECZNO-WYCHOWAWCZY

PROGRAM DZIAŁALNOŚCI

TOWARZYSTWA GNIAZD SIEROCYCH
I WIOSEK KOŚCIUSZKOWSKICH

opracowany przez

KAZIMIERZA JEŻEWSKIEGO

Przesa Towarzystwa Gniazd Sierocych
i Przesa Towarzystwa Wiosek Kościuszkowskich

**Kolekcja
Emila Kornasia**

*„Przeczytałem z największym zajęciem
»Program działalności Towarzystwa Gniazd
Sierocych«. Sądzę, że wszyscy ludzie do-
brej woli powinni gorliwie popierać tę
instytucję tak szlachetną i tak wielkiego
znaczenia zarówno pod względem wycho-
wawczym jak i ekonomicznym.”*

(—) HENRYK SIENKIEWICZ

Warszawa, dn. 10.2. 1910

(z archiwum Towarzystwa)

TOWARZYSTWO GNIAZD SIEROCYCH
I WIOSEK KOŚCIUSZKOWSKICH
WARSZAWA, ALEJA WOJSKA POLSKIEGO Nr 20

Układ artykułów

Str.

Portret Tadeusza Kościuszki.	
1. Układ artykułów	3
2. Słowo wstępne	5
3. Na czasie!	7
4. Zarys historyczny Wiosek Kościuszkowskich (od 1918 r.)	8
5. Ideologia gniazd rodzinnych Wiosek Sierocych	11
6. Dogodna spółka	13
7. Wioski Kościuszkowskie	15
8. Wychowanie w Gniazdach jest lepsze i tańsze	17
9. Wytyczne programu Wiosek Kościuszkowskich	19
10. Co stanowi Ognisko Kościuszkowskie	23
11. Szkoły gospodarze Wioski dadzą praktykantów	27
12. Państwo nie ma gotówki	29
13. Kształcenie zawodowe gnieździaków	31
14. W Gniazdach rodzinnych dla sierot rosną zastępy inteligencji wiejskiej	32
15. Wychowanie religijne	33

WYTYCZNE DO REGULAMINU WIOSKI KOŚCIUSZKOWSKIEJ

15. Dobór dzieci i dobór opiekunów-gospodarzy	36
17. Ognisko rodzinne osadnika Wioski — domem rodzinnym dla sierot	37
18. Inspektor - wychowawca	39
19. Kiedy opiekun-gospodarz może być usunięty z dzierżawy	41
20. Władze Wioski Kościuszkowskiej	43
21. Odezwa do Gnieździaków	45
22. Konopnicka — wielka przyjaciółka gniazd rodzinnych dla sierot	48

NIECO DOKUMENTÓW Z ARCHIWUM GNIAZD

23. Protokół zebrania wojewodów w Warszawie z dnia 19.4.1921 r., wzywający Związki Komunalne do wzięcia udziału w tworzeniu Wiosek Kościuszkowskich	54
---	----

	Str.
24. Okólne pismo Wojewody warszawskiego z dnia 30.5.1921 r. do Związków Komunalnych	56
25. List Wojewody pomorskiego Jana Brejskiego do Zarządu Towarzystwa Gniazd Sierocych z dnia 8.I.1921 r. deklarujący fundusze na utworzenie na Pomorzu 3-ch Wiosek Kościuszkowskich. Dewaluacja pieniądza pokrzyżowała te plany	58

Premier Kazimierz Bartel w roku 1926 wystosował szereg reskryptów do poszczególnych Ministrów aby przygotowali projekt „rozporządzenia” Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie Wiosek Kościuszkowskich. Podajemy ich część:

26. Do Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 25.X.1926 r.	59
27. Do Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 14.IX.1926 r.	61

Premier Kazimierz Bartel niebawem ustąpił. Sprawa wydania dekretu upadła. W r. 1927 Rząd polecił Towarzystwu Wiosek Kościuszkowskich tworzenie pierwszej Wioski w majątku Rogożno-Zamek na Pomorzu, przeznaczonym dla fundacji państwowej, jaka miała powstać, ale Rząd nie dał potrzebnych pieniędzy. Sprawa upadła.

28. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej wyraził życzenie aby Centralna Wioska Kościuszkowska była w sąsiedztwie jego letniej rezydencji	63
---	----